

NATIONELLA CENTRET FÖR
UTBILDNINGSENTVÄRDERING

Plan för utbildnings-
utvärderingar

2020–2023

Godkänd av Undervisnings och kulturministeriet 4.3.2022

Innehåll

1. Uppdraget för Nationella centret för utbildningsutvärdering	5
2. Tyngdpunkter i utvärderingsverksamheten	9
3. Utvärderingsverksamheten 2020–2023	10
Tyngdpunkt 1: Utveckling av lärande och kompetens	10
Tyngdpunkt 2: Främjande av likvärdighet	17
Tyngdpunkt 3: Främjande av ett välfungerande utbildningssystem	24
Tyngdpunkt 4: Stöd för kontinuerlig utveckling	33
Bilaga: Utvärderingar år för år	36

Foto: Kuvitelmia, Hanna Tarkiainen

1 Uppdraget för Nationella centret för utbildningsutvärdering

Verksamhetsprinciper och uppgift

Nationella centret för utbildningsutvärdering (NCU) fungerar som en oberoende sakkunnigorganisation med ansvar för att utvärdera utbildning och småbarnspedagogik. NCU producerar utvärderingsbaserad information för utbildningspolitiska beslut och utveckling av utbildningen och småbarnspedagogiken. Med oberoende avses frihet från utomstående aktörers intressen när det gäller utvärderingarnas metoder, organisering, resultat, slutsatser och utvecklingsrekommendationer. Det finländska systemet för utbildningsutvärdering bygger på förtroende, öppenhet och dialog.

NCU har till uppgift att

- i enlighet med utvärderingsplanen utvärdera utbildningen och småbarnspedagogiken samt den verksamhet som bedrivs av dem som ordnar småbarnspedagogik, utbildning eller undervisning och av högskolorna;
- genomföra utvärderingar av lärresultat i enlighet med läroplaner och examensgrunder som utarbetats med stöd av lagen om grundläggande utbildning och gymnasielagen, lagen om yrkesutbildning samt lagen om grundläggande konstundervisning;
- stödja dem som ordnar undervisning och utbildning samt högskolorna i ärenden som gäller utvärdering och kvalitetshantering;
- utveckla utvärdering av utbildning, samt
- sköta andra uppgifter som enligt bestämmelser och föreskrifter ankommer på centret.

Centret arbetar långsiktigt med att utveckla utvärderingssystemet och -metoderna. NCU strävar efter att stärka verksamhetens genomslagskraft, stödja organiseringen och en kontinuerlig förbättring av utvärderingarna. Detta arbete utförs i nära växelverkan med deltagare i utvärderingar och centrala intressentgrupper.

Utvärderingsplanen och dess uppföljning

NCU:s verksamhet styrs av planen för utbildningsutvärderingar, som beskriver utvärderingsverksamheten under den fyraåriga planperioden, inklusive tidsplaner. Det utvärderingsråd som utnämnts av statsrådet svarar för att göra upp utvärderingsplanen och för ändringar som görs i den. (Lagen om Nationella centret för utbildningsutvärdering 1295/2013, statsrådets förordning om Nationella centret för utbildningsutvärdering 1317/2013.)

Denna utvärderingsplan för åren 2020–2023 har tagits fram genom ett omfattande samarbete med centrala intressentgrupper. Vid beredningen av planen beaktades att NCU bygger upp ett nationellt kunskapsunderlag som gäller utbildning, utnyttjar tidigare insamlad information och information som andra aktörer producerat samt främjar utvärderingsverksamhetens genomslagskraft.

Utvärderingsrådet följer upp hur utvärderingsplanen utfaller och lägger vid behov fram förslag till undervisnings- och kulturministeriet om ändringar som ska göras i utvärderingsplanen. Utvärderingsplanen kan justeras och kompletteras under perioden 2020–2023 i samarbete med undervisnings- och kulturministeriet. Utvärderingsplanens utfall granskas i samarbete med undervisnings- och kulturministeriet vid mitten av perioden. Då görs en översikt över genomförda utvärderingar och deras resultat. Dessutom behandlas eventuella kommande ändringar, tillägg och preciseringar i planen.

Finansiering

Kostnaderna för de utvärderingar som bygger på planen för utbildningsutvärdering är på årsbasis ungefär 4,8 miljoner euro. I statsbudgeten täcks kostnaderna med hjälp av utvärderingscentrets årliga omkostnadsanslag, anslagen för utvecklingsutgifter, annan separat finansiering samt finansiering som härrör från de avgiftsbelagda tjänsterna. De är indelade i offentligrättsliga prestationer (undervisnings- och kulturministeriets förordning 87/2020 § 3) och privaträttsliga prestationer.

Inom ramen för den avgiftsbelagda verksamheten genomför NCU utvärderingar eller stödjer anordnare av småbarnspedagogik, undervisning och utbildning samt högskolor som vill utveckla sin kvalitetshandling och utvärderingsverksamhet. I de avgiftsbelagda tjänsterna ingår utvärderingstjänster som gäller lärresultat, beställningsutvärderingar och auditeringar inom sektorn pedagogik och utbildning samt ackrediteringar som leder till kvalitetsstämpeln EUR-ACE för examensprogram i teknik och utvärderingar av sjöfartsutbildning. De sistnämnda erbjuds till högskolor. Centret kan genomföra avgiftsbelagd verksamhet utomlands.

Lägesanalyser och sammanfattningar

NCU utvecklar bättre sätt att ta fram information och analysera läget inom den finländska utbildningen. Målet är att ta fram information om läget inom småbarnspedagogik och utbildning genom att utnyttja nationell utvärderingsinformation och tidigare forskning. Också statistik- och registermaterial utnyttjas. Centret producerar och publicerar även regelbundet sammanfattningar av utvärderingsresultat i enlighet med tyngdpunkterna i utvärderingsplanen. Dessutom görs sammanfattningar som gäller svenskspråkig utbildning.

Utvärderingsverksamhetens genomslagskraft

NCU:s utvärderingsverksamhet ger information och kunskap som bidrar till verksamhetens genomslagskraft. En utvärderingsverksamhet med genomslag främjar lärandet, kompetensutvecklingen och jämlikheten samt medför att utbildningssystemet fungerar och utvecklas kontinuerligt. Utvärderingarna har en omfattande genomslagskraft som når utbildning, lärande och beslutsfattande, på allt från samhälls- och utbildningssystemnivå till lokal nivå. Genomslaget skapas över tid.

Utvärderingsverksamhetens effekter uppstår däremot genast under utvärderingsprocesserna genom resultaten från olika projekt och NCU:s utvärderingsverksamhet som helhet. Till dessa effekter hör den förståelse och de lösningar och beslut som grundar sig på utvärderingsinformationen och -kompetensen. Hit hör också utvecklingsåtgärder som vidtas på nationell och lokal nivå. Utifrån tillförlitlig utvärderingsinformation kan man fatta kloka beslut som på lång sikt leder till ett slutresultat som gynnar alla. I utvärderingsprojekten används dessutom metoder för utvecklande utvärdering, som bland annat stärker kommunikationen, delaktigheten och kvalitetshandlingen hos utbildningsanordnarna.

NCU främjar utvärderingsverksamhetens genomslagskraft med hjälp av digitala utvärderingssystem och publiceringsplattformar samt genom att utveckla nya former för kommunikation och dialog. Dessutom genomför centret analyser som utnyttjar det nationella statistik- och kunskapsunderlaget. Utifrån verksamhetens tyngdpunkter publicerar NCU även olika sektorövergripande sammanfattningar som möter behoven hos olika informationsanvändare. För att åstadkomma genomslagskraft i verksamheten är det viktigt att i rätt tid reagera på de informationsbehov som uppstår på utbildningsområdet. En dialog mellan användare och producer av utvärderings- och forskningsinformation inom olika grenar av förvaltningen främjar framtagningen och spridningen av information.

2 Tyngdpunkter i utvärderingsverksamheten

Figuren visar vilka tyngdpunkter som gäller för utvärderingsverksamheten under perioden 2020–2023. Av figuren framgår också de frågor som NCU genom varje tyngdpunkt strävar efter att ge svar på.

Figur 1. Tyngdpunkter i utvärderingsverksamheten 2020–2023

3 Utvärderingsverksamheten 2020–2023

I detta kapitel beskrivs utvärderingsverksamheten åren 2020–2023 enligt tyngdpunkt. Beslut om den närmare organiseringen av utvärderingsprojekten, tidsplanerna och metoderna fattas per utvärdering under periodens gång. En del av utvärderingarna fortsätter från den tidigare perioden.

Tyngdpunkt 1: Utveckling av lärande och kompetens

Med tyngdpunkt 1 **Utveckling av lärande och kompetens** svarar NCU på följande frågor genom att ta fram information, förståelse och utvecklingsrekommendationer:

- Hur väl uppnås de mål som ställts upp för lärande och kompetensutveckling?
- Vilka faktorer bidrar till eller förhindrar lärande och kompetensutveckling?
- Hur främjas en utveckling av lärande och kompetens som svarar mot framtida behov och bidrar till kontinuerligt lärande?

I synnerhet följande utvärderingar ger information som utvecklar lärande och kompetens:

Utvärdering av lärresultat inom den grundläggande utbildningen¹

Utvärderingarna av lärresultat inom den grundläggande utbildningen ger information om kunskapsnivån i olika läroämnena samt om jämlikhet inom utbildningen. Hit hör enskilda utvärderingar av niondeklassarnas kunskaper i olika läroämnena. Centret genomför även allt oftare longitudinella utvärderingar, där utvecklingen av elevernas kunskaper följs under en viss tidsperiod. Utvärderingarna baserar sig på de mål som ställts upp i grunderna för läroplanen.

1. NCU får separat finansiering från undervisnings- och kulturministeriet för alla utvärderingar av lärresultat inom den grundläggande utbildningen.

Följande utvärderingar av lärresultat genomförs i grundskolan under perioden 2020-2023:

Longitudinella utvärderingar

Longitudinella utvärderingar ger information om hur elevernas kunskaper utvecklas över tid. Utvärderingarna genomförs i olika övergångsskedena inom den grundläggande utbildningen och beaktar faktorer som inverkar på kunskaperna och färdigheterna.

- **Longitudinell utvärdering av lärresultat inom den grundläggande utbildningen** (matematik, modersmål och litteratur: svenska och litteratur, suomen kieli ja kirjallisuus, S2, SV2), åk 3 och åk 6. (*En utvärdering i åk 1 genomfördes 2018*)
– Utvecklingen av elevernas kunskaper och färdigheter följs senare dessutom upp i årskurs 9 och på andra stadiet under kommande utvärderingsplanperioder.
- **Engelska** (A-lärokurs), åk 9 (*En utvärdering i åk 7 genomfördes 2018*)
- **Finska** (A-lärokurs och modersmålsinriktad lärokurs), åk 9 (*En utvärdering i åk 6 genomfördes 2018*)
- **Modersmålets lilla longitudinella utvärdering** (svenska som modersmål) (2020)

I utvärderingen analyseras hur elever som deltog i en nationell utvärdering av lärresultat i modersmål och litteratur i slutskedet av den grundläggande utbildningen år 2014 presterade i modersmålsprovet i studentexamen tre år senare, år 2017. Fokus ligger på samband mellan resultaten i utvärderingen och modersmålsprovet. Även bakgrundsvariabler beaktas. Resultatet för utvärderingens finskspråkiga del publicerades våren 2019. Resultaten för utvärderingens svenskspråkiga del publiceras i början av år 2021.

Utvärderingar som ger trendinformation

De utvärderingar som upprepas med några års mellanrum i samma årskurs producerar jämförbar information om förändringen i kunskaperna i den aktuella årskursen.

- **Matematik**, åk 9
- **Modersmål och litteratur**, åk 9 (lärokurserna: svenska och litteratur, suomen kieli ja kirjallisuus, fr.o.m. år 2023 även läro kursen suomi toisena kielenä ja kirjallisuus)

Övriga utvärderingar av lärresultat i slutet av den grundläggande utbildningen

Utvärderingarna ger information om elevernas kunskaper och om faktorer som påverkar kunskaperna i slutskedet av den grundläggande utbildningen.

- **Svenska** (A- och B-lärokurs), åk 9

Tabell 1. Utvärderingar av lärresultat inom grundläggande utbildning 2020–2023

	2020		2021		2022		2023	
Modersmål och litteratur, åk 9								
Svenska (A- och B-lärokurs), åk 9					Utvärdering			
Matematik, åk 9			Utvärdering					
Longitudinell utvärdering av lärresultat (MA, MO), åk 3 och 6		Utvärdering åk 3						
Engelska (A-lärokurs), åk 9			Utvärdering					
Finska (A-lärokurs och modersmålsinriktad lärokurs), åk 9			Utvärdering					

De utvärderingar av lärresultat som genomförs inom den grundläggande utbildningen tillför även information som gäller tyngdpunkten *Främjande av likvärdighet*.

Förberedande undervisning och undervisning i eget modersmål – en läges- och effektutvärdering (2020–2022)²

Utvärderingen ger nationell information om nuläget och effekterna i fråga om den undervisning som förbereder för grundläggande utbildning. Utvärderingen beaktar frågan både ur förskoleundervisningens, den grundläggande utbildningens och sent anlända invandrarelevers synvinkel. Utvärderingen av den undervisning som ges i elevernas egna modersmål och dess effekter kartlägger hur den här undervisningen ordnas. Dessutom utreds vilka faktorer som främjar respektive förhindrar undervisning och lärande. Utvecklingsrekommendationer som bygger på utvärderingsresultaten kommer att utarbetas.

Utvärderingen har anknytning till utvecklingsprogrammet Utbildning för alla som undervisnings- och kulturministeriet har startat.

Genom utvärderingarna produceras också information som gäller tyngdpunkterna *Främjande av likvärdighet* och *Främjande av ett välfungerande utbildningssystem*.

Utvärdering av läroresultat inom yrkesutbildningen

Utvärderingarna av läroresultat inom yrkesutbildningen ger information om hur de studerande har nått de kompetensmål och krav på yrkeskompetens som ställs upp i examensgrunderna. Dessutom produceras utvärderingsinformation om kvaliteten på utbildningsanordnarnas pedagogiska verksamhet och om hurdana färdigheter yrkesutbildningen ger med tanke på arbetslivet och fortsatta studier. Målet för utvärderingen av läroresultaten är att utveckla utbildningen, stödja lärandet och säkerställa yrkesutbildningens kvalitet. Utvärderingarna av läroresultat gäller grundexamina, yrkesexamina och specialyrkesexamina.

Under perioden 2020–2023 inleds varje år utvärderingar av läroresultat i 2–3 examina. Under 2019–2020 genomförs pilotutvärderingar i enlighet med det nya systemet för utvärdering av läroresultat. Pilotutvärderingarna gäller grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen, grundexamen i logistik och grundexamen inom transportbranschen.

2. Projektet har lagts till i utvärderingsplanen hösten 2020. Projektet får separat finansiering från undervisnings- och kulturministeriet.

Under den period som planen gäller genomför NCU även en kompetensutvärdering med fokus på gemensamma examensdelar. Den ger information om de studerandes kunskaper i relation till kompetensmålen i examensgrunderna:

Utvärdering av lärresultat i gemensamma examensdelar (2021–2023)

Den arbetsgrupp vid undervisnings- och kulturministeriet som hade till uppgift att göra upp ett åtgärdsprogram som möjliggör att yrkesexamina och examensintyg från andra stadiet utnyttjas bättre i antagningen till högskolor, föreslog att NCU år 2022 genomför en utvärdering som gäller lärresultaten inom yrkesutbildningen och deras relation till de vitsord som de studerande har fått. Enligt arbetsgruppen ska särskild vikt fästas vid att bedömningen är enhetlig inom yrkesutbildningen och att detta säkerställs, eftersom vitsorden inte i likhet med studentexamen grundar sig på en nationell, enhetlig bedömning. (Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2017:25, *Klar för urval II. Från yrkesutbildning till högskola.*)

Utvärderingen har två möjliga delområden:

1. Delområdet Kommunikation och interaktion på modersmålet (finska, svenska, S2) inom examensdelen Kunnsande i kommunikation och interaktion eller
2. Delområdet Matematik och tillämpning av matematik inom examensdelen Kunnsande i matematik och naturvetenskaper.

Utvärderingen gäller studerande inom utbildning som leder till yrkesinriktad grundexamen. Den ger information om hur de kompetensmål som anges i examensgrunderna uppnås. Utvärderingen ger även information om vilka faktorer som bidrar till eller förhindrar lärande och kompetensutveckling. En ambition är också att lyfta fram god praxis och lägga fram förslag till utvecklingsåtgärder.

Utvärderingarna av lärresultat inom yrkesutbildningen ger även information för tyngdpunkten *Främjande av likvärdighet*.

Utredning av kvaliteten i yrkesprovsverksamheten (2022)³

Som en del av utvecklingsprogrammet Rätt att kunna utreder NCU alla yrkesutbildningsanordnares kvalitet genom att utvärdera genomförandet av yrkesprov och de lärresultat som visats genom yrkesprov. Utredningen gäller också coronapandemins inverkan på genomförandet av yrkesprov. Utredningen ger en helhetsbild av hur den nya lagstiftningen, som trädde i kraft 1.1.2018, förverkligas i anordnarnas yrkesprovsverksamhet.

Utvärderingar av utbildningsområden inom högre utbildning (2020–2023)

Utvärderingarna av utbildningsområden inom högre utbildning producerar en helhetsbild över styrkor och utvecklingsområden hos de utbildningar som granskas i förhållande till den kompetens och arbetslivsrelevans som examina producerar samt kontinuerligt lärande. Utvärderingarna ger även information om högskolornas förmåga att utveckla utbildningsutbudet så att det svarar mot föränderliga kompetensbehov och framtidens verksamhetsmiljöer.

Åren 2020–2021 genomförs utvärderingar inom social- och hälsoområdet och det juridiska området samt åren 2021–2023 inom det naturvetenskapliga området samt de centrala utbildningsområdena inom bioekonomi: lantbruk, skogsbruk, livsmedelsvetenskap och miljövetenskap.

Högskolepedagogikens nuläge och utveckling (2022–2023)

Utvärderingen ger information om högskolepedagogikens nuläge, till exempel högskolornas pedagogiska riktlinjer och verksamhetsmodeller, digitaliseringens roll i undervisning och lärande, utvecklingen av undervisning och utbildning vid högskolorna samt högskolornas samarbete för att utveckla pedagogiken. Dessutom ger utvärderingen information om stöd och incitament för lärarnas pedagogiska kunnande. Utvärderingen stödjer högskolorna i utvecklingen och förnyelsen av högskolepedagogiken. Som bakgrund till utvärderingen finns Visionen för högre utbildning och forskning 2030 samt de projekt för utveckling av högskolepedagogisk kompetens som finansierats av undervisnings- och kulturministeriet.

3. Projektet har lagts till i utvärderingsplanen våren 2022. Undervisnings- och kulturministeriet bidrar med separat finansiering för utredningen.

Utvärdering av utbildning för grundläggande litteracitet för invandrare

Utbildningen för grundläggande litteracitet för invandrare, som arbets- och näringsförvaltningen tidigare ansvarat för, övergick i början av 2018 till undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde. Sedan dess har en ny slags läsundervisning kunnat anordnas för vuxna invandrare på läroanstalter inom det fria bildningsarbetet. I den förnyade grundläggande utbildningen för vuxna inkluderas även ett separat avsnitt om läskunnighet.

Utvärderingen ger information som stödjer läroanstalter som ordnar den här utbildningen, de som driver läroanstalterna samt det nationella styrsystemet. Informationen gäller planering, genomförande, utvärdering och utveckling av utbildning för grundläggande litteracitet för invandrare inom det fria bildningsarbetet och grundläggande utbildning för vuxna.

Utvärderingen ger information även för tyngdpunkten *Främjande av ett välfungerande utbildningssystem*.

Utvärdering av pedagogik för femåringar samt av nuläget och utvecklingsbehoven för konst- och färdighetsämnen inom småbarnspedagogiken (2020–2021)⁴

I projektet görs på ministeriets uppdrag en utredning av pedagogiken inom småbarnspedagogiken, speciellt för femåringar, samt om konst- och färdighetsämnenas ställning inom den finländska småbarnspedagogiken. Utvärderingen har två olika mål. Det första målet är att producera en beskrivning av nuläget och utifrån den utvecklingsåtgärder som gäller pedagogiken för femåringar och hur den genomförs. Det andra syftet är att kartlägga nuläget för konst- och färdighetsämnen inom småbarnspedagogiken. Inom projektet görs en enkät till personalen inom småbarnspedagogiken (och eventuellt inom förskoleundervisningen). Den innehåller både flervalsfrågor och frågor som kräver öppna svar. Enligt det uppdrag som NCU har fått bör utredningen beakta de försök som görs inom programmet Utbildning för alla, alltså försöket med avgiftsfri småbarnspedagogik för femåringar och försöket med tvåårig förskoleundervisning. Materialinsamlingen genomförs delvis inom ramen för utvärderingen av avgiftsfri småbarnspedagogik.

Utvärderingen ger information även för tyngdpunkterna *Främjande av ett välfungerande utbildningssystem* och *Främjande av likvärdighet*.

4. Projektet har lagts till i utvärderingsplanen våren 2020. Projektet får separat finansiering från undervisnings- och kulturministeriet.

Tyngdpunkt 2: Främjande av likvärdighet

Med tyngdpunkt 2 **Främjande av likvärdighet** svarar NCU på följande frågor genom att producera information, förståelse och utvecklingsrekommendationer:

- Hur ser läget ut i fråga om jämlikhet i utbildningen och lika möjligheter i Finland?
- Vilka faktorer bidrar till eller förhindrar förverkligandet av likvärdighet inom utbildning?

Likvärdigheten främjas genom utvärderingarna av lärresultat inom den grundläggande utbildningen och yrkesutbildningen och dessutom genom följande utvärderingar:

Utvärdering av försöket med avgiftsfri småbarnspedagogik för femåringar, andra skedet (–2020)⁵

Undervisnings- och kulturministeriet genomför åren 2018–2020 ett försök med avgiftsfri småbarnspedagogik för femåringar. Genom utvärderingen granskas hur målen med försöket uppnås. Med hjälp av utvärderingen får politiska beslutsfattare svar på frågan ifall en avgiftsfri småbarnspedagogik påverkar hur barnen deltar i småbarnspedagogiken. Som stöd för det lokala utvecklingsarbetet tar NCU även fram information om frågor som rör anordnande av avgiftsfri småbarnspedagogik.

Utvärderingen ger också information som gäller tyngdpunkten *Främjande av ett välfungerande utbildnings-system*.

Uppföljning av försöket med avgiftsfri småbarnspedagogik för femåringar, tredje skedet (2020–2021)⁶

Inom projektet utvärderas hur målen för det tredje skedet i försöket med avgiftsfri småbarnspedagogik har uppnåtts. De tre skedena i försöket bildar tillsammans ett kontinuum inom utvärderingsprojektet, så att varje år har sina egna tyngdpunkter. I försökets tredje skede följer NCU fortsättningsvis upp den riksomfattande

5. Projektet får separat finansiering från undervisnings- och kulturministeriet.

6. Projektet har lagts till i utvärderingsplanen våren 2020. Projektet får separat finansiering från undervisnings- och kulturministeriet.

deltagarandelen i alla åldersgrupper. Likaså följer NCU med hjälp av en vårdnadshavarenkät upp försökets eventuella effekter på hur vårdnadshavare till femåringar sysselsätts och vårdlösningarna för de yngre systerkonen. Dessutom utvärderas småbarnspedagogikens och den nuvarande förskoleundervisningens verksamhetsmodeller ur femåringarnas synvinkel. Pedagogiska lösningar som gäller en avgiftsfri småbarnspedagogik eller en eventuell tvåårig förskoleundervisning diskuteras. Det tredje utvärderingsskedet bidrar till tillgången till ett kumulativt uppföljningsmaterial om deltagande i småbarnspedagogik och om hur försöket ordnats. Rapporten kommer att innehålla en metasyntes av hur målen som ställts upp för alla tre skeden i försöket har uppnåtts.

Utvärderingen ger också information för tyngdpunkten *Främjande av ett välfungerande utbildningssystem*.

Kön och lärresultat – en utredning av orsaker och bakgrund till skillnader i lärresultat (2020–2021)⁷

Utredningen ger information om orsakerna och bakgrunderna till de skillnader som har kommit fram mellan och inom könen i fråga om lärresultaten. Inom utredningen granskas dessutom könsskillnaderna i lärresultaten ur utbildnings-, jämställdhets- och sysselsättningspolitikens perspektiv.

Resultaten av utredningen kan utnyttjas för att utveckla den grundläggande utbildningen i och med att utredningen producerar information om vilka faktorer som främjar eller förhindrar utbildningsmässig jämlikhet samt information om hur vi kunde jämna ut effekterna av de faktorer som döljer sig bakom skillnaderna i lärresultaten. Resultaten kan också användas inom utbildningspolitiken till exempel för att ta fram och förverkliga utvecklingsåtgärder som främjar jämlikhet inom utbildningen i enlighet med de mål som regeringen och undervisnings- och kulturministeriet har ställt upp för lärande och utbildning.

Utvärderingen ger dessutom information för tyngdpunkten *Utveckling av lärande och kompetens*.

Utvärdering av pilotprojektet Distansundervisning i de samiska språken (2022)⁸

Utvärderingen ger information om hur pilotprojektet för distansundervisning i samiska fungerar ur utbildningsanordnarens, skolornas, lärarnas och elevernas perspektiv. Projektet pågår 1.8.2018–31.8.2023. NCU ut-

7. Projektet har lagts till i utvärderingsplanen våren 2020. Projektet får separat finansiering från undervisnings- och kulturministeriet.

8. Projektet har lagts till i utvärderingsplanen våren 2022. Undervisnings- och kulturministeriet bidrar med separat finansiering för utvärderingsprojektet.

reder hur undervisningens pedagogiska mål förverkligas, hur finansieringsmodellen fungerar och hur tillgänglig undervisningen är.

I samband med utvärderingen utarbetas utvecklingsförslag, som används som grund för diskussioner om fortsatt verksamhet enligt modellen.

Projektet ger också information för tyngdpunkterna *Utveckling av lärande och kompetens* samt *Främjande av ett välfungerande utbildningssystem*.

Flexibla studievägar inom den högre utbildningen (–2021)

Finland deltar i UNESCOs projekt SDG4: Planning for Flexible Learning Pathways in Higher Education. Projektet tar fram internationell jämförande information om utbildningspolitiska lösningar i olika länder i fråga om flexibla studievägar, lösningarnas effektivitet och genomslag när det gäller inträde till studier, studiegång, övergångar mellan utbildningarna, utexaminering och övergång till arbetslivet. Insamlingen och analyserna av materialet genomförs med hjälp av en gemensam internationell utvärderingsram. NCU och Pedagogiska forskningsinstitutet vid Jyväskylä universitet svarar för Finlands andel.

Projektet ger även information för tyngdpunkten *Främjande av ett välfungerande utbildningssystem*.

Studerandes utveckling till aktiva och kritiska medborgare på andra stadiet (2020–2021)

Ett mål för yrkesutbildningen och gymnasieutbildningen är att stödja de studerandes utveckling till goda, harmoniska och bildade människor och samhällsmedlemmar. Utvärderingen ger information om yrkesutbildningens och gymnasieutbildningens förmåga att stärka de studerandes delaktighet och gemenskap samt utvecklingen av deras färdigheter att påverka så att de blir aktiva och kritiska medborgare. I utvärderingen granskas även studerandekårernas roll som ett led i denna process.

Inom yrkesutbildningen riktas utvärderingen mot studerande inom utbildningar som leder till yrkesinriktad grundexamen.

Utvärderingen ger även information för tyngdpunkten *Stöd för kontinuerlig utveckling*.

Effekter av de exceptionella undervisningsarrangemangen på förverkligandet av jämlikhet och likabehandling (2020-2021)⁹

Utvärderingen ger information om effekterna av undantagsläget på förverkligandet av jämlikhet och likabehandling i utbildningen samt på utbildningssystemets funktionalitet. Utgångspunkten är att alla barn och unga ska ha lika möjligheter till högklassig undervisning och utbildning oberoende av familjebakgrund eller bostadsort. Syftet med utvärderingen är att ta fram information om effekterna på lärande, bedömning, stöd och handledning samt barns och ungas välbefinnande. Utvärderingen ger information om både positiva och negativa effekter på jämlika och lika villkor för lärande. Utvärderingen gäller småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen, yrkesutbildningen och högskoleutbildningen samt det fria bildningsarbetet.

Utvärderingen ger även information för tyngdpunkterna *Utveckling av lärande och kompetens* och *Främjande av ett välfungerande utbildningssystem*.

Utvärdering av metoder som förebygger mobbning och ökar välbefinnande och arbetsro (2021–2022)¹⁰

Inom utvärderingen skapas kriterier och utvärderingsmetoder som kan användas för att utvärdera hur mobbningsförebyggande metoder fungerar och vilka effekter de har. Dessutom inrättas ett nytt organ i enlighet med ett utvecklingsförslag från en mobbningsarbetsgrupp vid undervisnings- och kulturministeriet. Organets uppgift är att utvärdera metoder som används inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen. Målet är att enheterna inom småbarnspedagogiken och skolorna ska kunna ta i bruk de mest fungerande och användbara metoderna för att förebygga mobbning och öka välbefinnande och arbetsro.

Utvärderingen gäller också tyngdpunkterna *Främjande av ett välfungerande utbildningssystem* och *Stöd för kontinuerlig utveckling*.

9. Projektet har lagts till i utvärderingsplanen våren 2020.

10. Projektet får separat finansiering från undervisnings- och kulturministeriet.

Forskningsprojektet Social samhörighet (2021–2024)¹¹

NCU deltar i forskningsprojektet Social samhörighet tillsammans med Åbo universitets center för analyser av lärande. Inom projektet kartläggs elevers och lärares erfarenheter av mobbning och av förutfattade meningar om mångkulturalism i årskurs 5. Med hjälp av enkäter mäts elevernas matematikkunskaper, läsförmåga och kommunikationsfärdigheter. Forskare vid Aalto-universitetet och Harvarduniversitetet genomför forskningen. Som en del av ett större forskningsprojekt utvärderar forskargruppen också verkstäder om förutfattade meningar som Walter ry ordnar och som erbjuds till en del skolor.

Utvärdering av engagerande arbete i skolgemenskapen (2021–2022)¹²

Målet med det engagerande arbetet i skolgemenskapen är att stöda både elever och skolpersonal i arbetet med att förebygga avhopp från utbildningen, främja elevers engagemang i skolgången, korrigera konsekvenserna av frånvaro och stärka välbefinnandet i skolgemenskapen. NCU genomför ett projekt som har i uppgift att utvärdera hur de projekt som har fått statsunderstöd för att utveckla engagerande arbetet i skolgemenskapen genomförs och vilka effekter de har. Utvärderingen ger information som kan användas då en riksomfattande verksamhetsmodell för engagerande arbete utvecklas. Utvärderingsprojektet kommer dessutom att ta fram ett förslag som gäller nationell statistikföring av elevers frånvaro och en permanent uppföljning.

Utvärderingen ger också information om tyngdpunkten *Stöd för kontinuerlig utveckling*.

11. Projektet får extern finansiering.

12. Projektet får separat finansiering från undervisnings- och kulturministeriet.

Tyngdpunkt 3: Främjande av ett välfungerande utbildningssystem

Med tyngdpunkt 3 **Främjande av ett välfungerande utbildningssystem** svarar NCU på följande frågor genom att producera information, förståelse och utvecklingsrekommendationer:

- Hur fungerar utbildningssystemet som en helhet?
- Vilka konsekvenser har utbildningsreformerna haft?
- Vilken förmåga har utbildningssystemet att reagera på förändringar i verksamhetsmiljön?

Särskilt följande utvärderingar bidrar till att utbildningssystemet fungerar bättre:

Utvärdering av implementeringen av läroplansgrunderna för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen (–2020)

Utvärderingen granskar hur reformerna, målen och innehållet i grunderna för läroplanerna för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen förverkligas och fungerar i lokala läroplaner och arbetsrutiner. Utvärderingen ger information om hur väl utbildningens styrsystem fungerar och vilken effekt det har samt om faktorer som påverkar uppnåendet av målen i grunderna för läroplanerna. Även utvecklingsbehoven i styrsystemen och grunderna för läroplanerna kartläggs.

Utvärderingen ger även information för tyngdpunkterna *Utveckling av lärande och kompetens och Främjande av likvärdighet*.

Utbildningsvägar för invandrare (–2020)

I statens program för integrationsfrämjande 2016–2019 och i verksamhetsplanen för integration ställde regeringen som mål att invandrarnas utbildnings- och sysselsättningsvägar ska göras snabbare. För att verkställa målet förnyades servicesystemet för invandrare kraftigt under regeringsperioden 2015–2019. Inom utbildningssystemet gjordes dessutom olika strukturella reformer och reformer som gäller lagstiftningen

och finansieringen. De viktigaste reformerna var att göra språkkunskapskraven inom yrkesutbildningen mer flexibla, att reformera den grundläggande utbildningen för vuxna och att göra utbildningen i läs- och skrivfärdigheter och finska språket vid läroanstalter inom det fria bildningsarbetet mer flexibel. Riksdagen har förutsatt att regeringen gör upp ett övergripande åtgärdsprogram om integrationsrelaterade reformbehov och de reformer som ska genomföras. Åtgärdsprogrammet ska ges som en redogörelse till riksdagen före slutet av 2020.

Projektet Utbildningsvägar för invandrare ger information om konsekvenserna av reformerna i utbildningssystemet. Utvärderingen utreder om tillgången till utbildning har förbättrats och om utbildningsvägarna har blivit smidigare.

Utvärderingen ger även information för tyngdpunkten *Främjande av likvärdighet*.

Utbildningssystemets förmåga att svara mot plötsliga strukturomvandlingar (2020–2021)

Utvärderingen tar fram information om hur utbildningssystemet svarar mot utmaningar som berör kontinuerligt lärande vid plötsliga strukturomvandlingar. Utvärderingens fokus ligger i synnerhet på examensinriktad fortbildning som genomförs med separat finansiering på olika utbildningsstadier samt omskolningsmöjligheter inom yrkesutbildning för vuxna. Utvärderingen ger även information om hur utbildningssystemet lyckas prognostisera utbildningsbehoven vid plötsliga strukturomvandlingar.

Utvärderingen ger också information för tyngdpunkten *Utveckling av lärande och kompetens*.

Differentiering inom den grundläggande utbildningen (2022–2024)¹³

Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014 är till vissa delar baserade på en individualiserad pedagogik: differentiering av lärande samt stöd för lärande och flexibla gruppindelningar. I projektet behandlas temat i följande delprojekt:

- **Pedagogisk differentiering och flexibla undervisningsarrangemang**

Utvärderingen ger information om pedagogisk differentiering och flexibla undervisningsarrangemang. Fokus ligger på anledningar, undervisningsformer och framgång, särskilt med tanke på jämlikheten inom utbildningen.

- **Litteraturoversikt**

Det har på senare år gjorts undersökningar och utredningar som gäller differentiering inom grundläggande utbildning. Olika aktörer har tagit fram forsknings-, utrednings- och utvärderingsinformation. Den existerande informationen som gäller grundläggande utbildning analyseras, utvärderas, kombineras och tolkas i en litteraturoversikt som kommer att bli ett underlag för utvecklandet av utbildningen och det politiska beslutsfattandet.

Utvärderingen ger även information för tyngdpunkten *Främjande av likvärdighet*.

Utvärderingen av differentieringstematiken fortsätter eventuellt med en utvärdering av flexibel grundläggande utbildning (JOPO-verksamhet). Beslut om genomförande av utvärderingen fattas i samarbete med undervisnings- och kulturministeriet i mitten av planperioden.

Den utvidgade läroplikten: Utvärdering av nya former av studiehandledning¹⁴

Utvärderingen ingår i planen för uppföljningen av den utvidgade läroplikten 2021–2024. Fokus ligger på de nya eller förstärkta former av studiehandledning som utvidgningen av läroplikten har fört med sig. Utvärderingen gäller studiehandledning med anknytning till utvidgningen av läroplikten ända från grundskolan till avslagandet av en examen på andra stadiet. Utvärderingen omfattar den grundläggande utbildningen, den

13. Projektet får separat finansiering från undervisnings- och kulturministeriet

14. Projektet har lagts till i utvärderingsplanen våren 2022. Utvärderingen får separat finansiering från undervisnings- och kulturministeriet.

grundläggande utbildningen för vuxna, HUX-utbildningen, det fria bildningsarbetet, yrkesutbildningen och gymnasieutbildningen.

Första skedet (2022–2023): Tyngdpunkten ligger på hur handledningen genomförs som helhet, hur man stöder avläggande av examen på andra stadiet samt vilka resurserna för handledningen är. En mellanrapport om resultaten från det första skedet publiceras i början av 2023.

Andra skedet (2023–2024): Tyngdpunkten ligger framför allt på andelen studerande som slutför examen och förebyggande av studieavbrott (effektivitet) samt den roll som studiehandledningen och främjandet av studerandes välbefinnande har med tanke på målen för den utvidgade läroplikten.

Genom utvärderingen producerar NCU också information för tyngdpunkten *Stöd för kontinuerlig utveckling*.

Utvärdering av spetsprojekt inom högskoleutbildningen (2021–2023)¹⁵

Undervisnings- och kulturministeriet (UKM) beviljade under den förra regeringsperioden projektmedel för utveckling av högskoleutbildningen (totalt 65 miljoner euro) och för utveckling av lärarutbildningen (totalt 27,7 miljoner euro).

UKM utreder utvecklingsverksamhetens effekter och effektivitet genom en utvärdering som görs av Nationella centret för utbildningsutvärdering (NCU). Målet är att utvärderingen ska ge en omfattande lägesbild och utvärdera hur utvecklingsmodellen fungerar samt hur resultaten och verksamhetsmodellerna påverkar högskoleutbildningen.

Genom utvärderingen producerar NCU också information för tyngdpunkten *Stöd för kontinuerlig utveckling*.

15. Projektet har lagts till i utvärderingsplanen våren 2022. Utvärderingsprojektet får separat finansiering från undervisnings- och kulturministeriet för tiden 15.12.2021–30.8.2023.

Utvärderingar som gäller reformer inom småbarnspedagogik:

Ledningen inom småbarnspedagogiken – nuläge, styrkor och utvecklingsområden (2020–2023)¹⁶

Lagen om småbarnspedagogik förnyades år 2018. I samband med att lagen antogs förutsatte riksdagen att statsrådet ska följa upp och utvärdera lagreformens konsekvenser. Utvärderingen kommer att ge information om hur småbarnspedagogiken leds och om vilket samband ledningen har med att principerna för barnets bästa och likvärdighet förverkligas inom kommunala och privata tjänster. Utvärderingen fokuserar bland annat på lokala ledningssystem inom småbarnspedagogik, pedagogiskt ledarskap, strukturer för arbetstid, barngrupper samt utvärdering och utvecklingsstrukturer.

Utvärderingen ger också information för tyngdpunkterna *Utveckling av lärande och kompetens* samt *Främjande av likvärdighet*.

Utvärdering av utbildningar inom småbarnspedagogik (2022–2023)

Utvärderingen av utbildningar inom småbarnspedagogik är aktuell på grund av de omfattande ändringar som gällt styrsystemet. Utvärderingen ger information om vilka behov det finns för att utveckla innehållet i utbildningar som ger behörighet till undervisnings-, lednings-, fostrings- och vårduppgifter inom småbarnspedagogiken. Med utvärderingen utreds även huruvida utbildningen för lärare och annan personal inom småbarnspedagogik håller en jämn kvalitet regionalt. Utvärderingen fokuserar på utbildningar i småbarnspedagogik som anordnas vid universitet, yrkeshögskolor och yrkesläroanstalter.

Utvärderingen ger även information för tyngdpunkten *Utveckling av lärande och kompetens*.

16. Projektet får separat finansiering från undervisnings- och kulturministeriet.

Utvärderingar som gäller reformer inom gymnasieutbildningen:

Läget inom gymnasieutbildningen (2020–2024)

Gymnasieutbildningen har varit och är fortfarande föremål för många förändringar, till exempel den nya gymnasielagen och -förordningen som trädde i kraft 2019, de nya grunderna för läroplanen och student-examensreformen. De utbildningspolitiska reformerna ökar behovet av att utvärdera förändringarna och deras konsekvenser. Det behövs aktuell information om till exempel gymnasiet som studie- och arbetsmiljö och som en del av utbildningssystemet, liksom även information om hur väl gymnasieutbildningen svarar mot individens och samhällets behov. Utvärderingen omfattar följande teman:

- **Timfördelningsförsöket i gymnasiet (2020–2021)¹⁷**

Undervisnings- och kulturministeriet startade hösten 2016 ett försök som gäller timfördelningen. Målet är att det ska ge erfarenheter av hur en timfördelning med större valfrihet än tidigare och mer individuella studieval fungerar. Avsikten är också att informationen ska kunna användas för att utveckla timfördelningen. Försöket gäller gymnasieutbildning för ungdomar och har fokus på realämnen. Till försöket valdes 28 gymnasier ut. I dessa gymnasier inledde 6 495 studerande sina studier åren 2016 och 2017. Utvärderingen kommer närmast att gälla de studerande som inledde sina gymnasiestudier år 2017.

Utvärderingen ger information om försökets effekter på de ämnen som väljs och också på de studerandes allmänbildning, val av prov i studentexamen och framgång i studentexamen. Dessutom är målet med utvärderingen att den ska ge information om hur timfördelningsförsöket har genomförts och om hur det har påverkat personalen i gymnasier av olika storlek och med olika slags verksamhetskultur. Inom ramen för utvärderingen utreds också de studerandes erfarenheter, och både deras och intressegruppernas uppfattning om hur timfördelningen borde utvecklas i framtiden. Utvärderingen ger alltså också information om hur gymnasiets centrala uppgifter har förverkligats i försöket. Till uppgifterna hör att förmedla en bred allmänbildning, ansvara för fostran av de studerande och ge de studerande färdigheter för fortsatta studier.

17. Projektet får separat finansiering från undervisnings- och kulturministeriet.

- **Implementeringen av förnyelserna i gymnasielagen (2021–2024)**

I gymnasielagen som trädde i kraft år 2019 är ett av målen att stärka tillgången till stöd och studiehandledning och stödja studerandes välbefinnande inom gymnasieutbildningen. Målet är också att utveckla undervisningen i gymnasiet, främja mångsidig kompetens, internationellt samarbete och samarbete mellan högskolor, arbetsliv och utbildningsanordnare. Det här innebär att handledningen får en starkare roll i gymnasieutbildningen. De studerande behöver också stöd för att utveckla färdigheter för internationella sammanhang, arbetsliv och företagsamhet. Denna utvärdering ger information om hur väl målen för förnyelserna förverkligas och om faktorer som främjar och hindrar förnyelserna. Utvärderingen följer upp hur förnyelserna förverkligas, och i anknytning till utvärderingen sammanställs också goda modeller för hur de förverkligas i praktiken.

Utvärderingen av läget i gymnasieutbildningen ger även information för tyngdpunkten *Främjande av likvärdighet*.

Utvärderingar som gäller reformer inom yrkesutbildningen:

Arbetslivsorientering och arbetslivssamarbete inom yrkesutbildningen (2021–2022)

Utbildningens arbetslivsmotsvarighet och betydelsen av lärande som sker i arbetslivet betonas i den förnyade yrkesutbildningen. När utbildningen planeras, anordnas och när kompetensbehov prognostiseras ska anordnaren samarbeta med arbets- och näringslivet. Syftet med reformen av yrkesutbildningen var att öka samverkan mellan utbildning och arbetslivet, för att allt bättre kunna säkerställa ett utbildningsutbud och utvecklingstjänster som motsvarar förändringsbehoven i arbets- och näringslivet.

Utvärderingen fokuserar på yrkesutbildningens processer och praxis som berör arbetslivsintegrering och samarbete. Utvärderingen ger information om hur utbildning som anordnas på arbetsplatser genomförs, hur arrangemangen fungerar och vilket genomslag de har. Dessutom produceras information om samarbetet mellan utbildningsanordnarna och arbetslivet samt om hur det fungerar och vilka utvecklingsbehov som finns.

Utvärderingen ger även information för tyngdpunkten *Utveckling av lärande och kompetens*.

Förverkligande av individuella studievägar inom yrkesutbildningen (2020–2022)

Inom yrkesutbildningen är målet att öka studerandeorienteringen, individuella studier samt studiernas flexibilitet. Genom att effektivisera identifiering och erkännande av tidigare förvärd kompetens har utbildningens fokus skiftat mot att förvärva kompetens som de studerande ännu saknar för sin examen. Bland annat genom att öka samarbetet mellan anordnarna har man strävat efter att öka de studerandes valmöjligheter och flexibiliteten i studierna. Utvärderingens fokus ligger på hur de individuella studievägarna förverkligas. Utvärderingen kartlägger hur väl praxis för personlig tillämpning, identifiering och erkännande av kompetens fungerar, hur handledningen fungerar samt hur de studerandes valmöjligheter förverkligas.

Utöver de individuella studievägarna utvärderar projektet även hur särskilt stöd ordnas inom yrkesutbildningen. Utvärderingen ger information om arrangemangen för särskilt stöd, till exempel identifiering av stödbehov, stödformer och handledning, tillgången till stöd samt praxis för anpassning av bedömning och avvikelser i yrkeskompetenskraven.

Utvärderingen ger även information för tyngdpunkten *Främjande av likvärdighet*.

Utvärdering av examenssystemet inom yrkesutbildningen (2022–2023)

Examenssystemet inom yrkesutbildningen förnyades som en del av reformen av yrkesutbildningen. De nuvarande examina är mer omfattande än tidigare och de mer specifika som fanns i den tidigare examensstrukturen försvann. De kompetenser som motsvarade arbetslivets behov i de tidigare examina inkluderades i de nya examina. De nuvarande examina erbjuder bredare valmöjligheter än tidigare att profilera kompetensen i enlighet med individuella behov och arbetslivets behov.

Utvärderingen av examenssystemet i yrkesutbildning ger information om hur examenssystemet fungerar ur såväl individens som arbetslivets perspektiv. Utvärderingen belyser hela examenssystemet och dess aktörer, inklusive undervisnings- och kulturministeriet, Utbildningsstyrelsen och arbetslivskommissionerna. Dessutom är syftet att ta reda på bland annat om examensstrukturen utvecklas flexibelt i enlighet med behoven och om processen för att göra upp och uppdatera examensgrunderna är ändamålsenlig.

Utvärderingen ger även information för tyngdpunkten *Utveckling av lärande och kompetens*.

Dessutom producerar NCU under åren 2022–2023 information om hur övergångsskedet mellan andra stadiet och den högre utbildningen fungerar samt om utbildningssystemets förmåga att garantera unga utbildning och flexibla övergångar från andra stadiet till den högre utbildningen. NCU utnyttjar för de här syftena analyser av den nationella utvärderingsinformation som tas fram under utvärderingsperioden, forskning som gäller reformen av studerandeantagningen till högskolorna och forskning med fokus på den högre utbildningens tillgänglighet samt utredningar, statistik och registerdata om bl.a. studerandeströmmarna.

Tyngdpunkt 4: Stöd för kontinuerlig utveckling

Med tyngdpunkt 4 **Stöd för kontinuerlig utveckling** svarar NCU på följande frågor genom att producera information, förståelse och utvecklingsrekommendationer:

- Hur fungerar kvalitetshandlingen i utbildningsorganisationer och hur stödjer den ledning och kontinuerlig utveckling?
- Hur stödjer verksamhetskulturen uppnåendet av de mål som ställts upp för verksamheten?
- Hur förverkligas gemenskap och olika aktörers delaktighet i utvecklingen?

NCU stödjer anordnare av småbarnspedagogik, undervisning och utbildning samt högskolor i den kontinuerliga utvecklingen av deras verksamhet. NCU beaktar i sina utvärderingar principerna för utvecklande utvärdering och att de genom hela utvärderingsprocessen stödjer utvärderingsobjekten i verksamhetsutvecklingen. NCU stödjer anordnare av småbarnspedagogik, undervisning och utbildning samt högskolor i frågor som rör utvärdering och kvalitetshandling bland annat genom att anordna evenemang som stöd för kvalitetshandling riktade mot olika utbildningsstadier.

I synnerhet följande utvärderingar stöder kontinuerlig utveckling:

Stöd för kvalitetshandling hos anordnare av småbarnspedagogik (–2023)¹⁸

I projektet fortsätter den systematiska utvecklingen av kvalitetsutvärderingen inom småbarnspedagogik på såväl nationell som lokal nivå. Under projektet skapas ett nationellt system för kvalitetsutvärdering inom småbarnspedagogiken samt utvärderingsverktyg som stöd för utvärdering på lokal nivå. Det digitala kvalitetsutvärderingssystemet med tillhörande utvärderingsverktyg kommer att ge utvärderings- och uppföljningsinformation för ett systematiskt och långsiktigt utvecklingsarbete inom småbarnspedagogiken. Dessutom utbildar och stödjer NCU anordnare av småbarnspedagogik och privata serviceproducenter för att de ska kunna genomföra sin självvärderingsuppgift och kvalitetshandling.

Utvärderingen ger även information för tyngdpunkten *Främjande av ett välfungerande utbildningssystem*.

18. Projektet får separat finansiering från undervisnings- och kulturministeriet.

Utvärdering av kvalitetsledningssystem hos anordnare av yrkesutbildning (–2022)

Utvärderingen ger information om läget ifråga om kvalitetsledningssystemen hos anordnare av yrkesutbildning. Med hjälp av utvärderingen stöds utbildningsanordnarna och uppmuntras även till kontinuerlig utveckling av sin egen kvalitetshandling. Som grund för utvärderingen utvecklas en utvärderingsmodell och -kriterier som testas under 2019–2020.

Utvärderingen ger även information för tyngdpunkten *Främjande av ett välfungerande utbildningssystem*.

Auditeringar av högskolor (–2023)

I Finland pågår den tredje auditeringsomgången av högskolor (2018–2024). I auditeringen utvärderas hur välfungerande och effektivt högskolans kvalitetssystem är. Vid en auditering granskas de rutiner med vilka högskolan upprätthåller och utvecklar kvaliteten i sin verksamhet. Auditeringen omfattar högskolornas grundläggande uppgifter.

Auditeringen har till uppgift att

- utvärdera om högskolans kvalitetsarbete motsvarar de europeiska principerna för kvalitetshandling
- utvärdera om kvalitetssystemet producerar ändamålsenlig information med hänsyn till genomförande av strategin, kontinuerlig förbättring av verksamheten och om den leder till effektiva utvecklingsåtgärder
- uppmuntra högskolor till att vara internationellt inriktade och experimenterande i sin verksamhet och att skapa en kreativ miljö i högskolan samt
- samla öppen och transparent information om kvalitetsarbete i finländska högskolor.

Under perioden 2020–2023 genomförs auditeringar av uppskattningsvis 29 högskolor.

Utifrån auditeringarna utarbetas analyser om det nationella läget inom högskoleverksamheten till exempel om följande teman:

- planering, genomförande och utveckling av utbildning (inkl. kompetens- och arbetslivsinriktning),
- studerandecentrerad utbildning och främjande av de studerandes välbefinnande,
- kvalitetshantering inom forskning, FUI-verksamhet och konstnärlig verksamhet,
- genomslag i samhället och mekanismer för samverkan i samhället,
- kvalitetssystem och strategisk ledning,
- verksamhetskultur och gemenskap,
- främjande av personalens kompetens och välbefinnande.

Auditeringarna ger även information för tyngdpunkten *Främjande av ett välfungerande utbildningssystem*.

Under perioden 2020–2023 förbereder sig NCU för att förnya den helhet som utgörs av auditeringar och utvärderingar inom högskoleutbildningen.

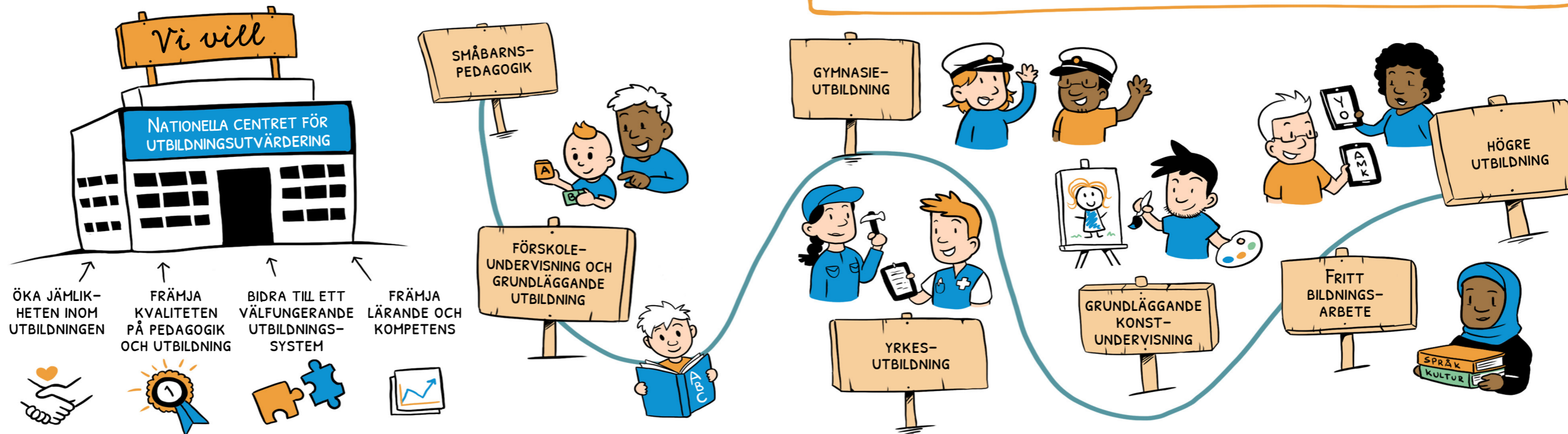
Bilaga: Utvärderingar år för år

Utvärdering	2020	2021	2022	2023
Småbarnspedagogik				
Utvärdering av försöket med avgiftsfri småbarnspedagogik för femåringar, andra skedet				
Stöd för kvalitetshandtering hos anordnare av småbarnspedagogik				
Ledningen inom småbarnspedagogiken – nuläge, styrkor och utvecklingsområden				
Utvärdering av pedagogik för femåringar samt av nuläget och utvecklingsbehoven för konst- och färdighetsämnen inom småbarnspedagogiken				
Uppföljning av försöket med avgiftsfri småbarnspedagogik för femåringar, tredje skedet				
Allmänbildande utbildning				
Longitudinell utvärdering av lärresultat i grundläggande utbildningen (MA, MO), åk 3 och åk 6				
Utvärdering av lärresultat i grundläggande utbildningen: Svenska (A- och B-lärokurs), åk 9				
Utvärdering av lärresultat i grundläggande utbildningen: Modersmål och litteratur (SV, SU, fr.o.m. 2023 även S2), åk 9				
Modersmålets lilla longitudinella utvärdering (svenska som modersmål)				
Utvärdering av lärresultat i grundläggande utbildningen: Matematik, åk 9				
Utvärdering av lärresultat i grundläggande utbildningen: Engelska (A-lärokurs), åk 9				
Utvärdering av lärresultat i grundläggande utbildningen: Finska (A-lärokurs och modersmålsinriktad lärokurs), åk 9				
Utvärdering av implementeringen av läroplansgrunderna för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen				
Differentiering inom den grundläggande utbildningen				
Kön och lärresultat – en utredning av orsaker och bakgrunder till skillnader i lärresultat				
Förberedande undervisning och undervisning i eget modersmål – en läges- och effektutvärdering				
Utvärdering av metoder som förebygger mobbning och främjar välbefinnande och arbetsro				
Forskningsprojektet Social samhörighet				
Engagerande arbete i skolgemenskapen				

Utvärdering	2020	2021	2022	2023
Läget inom gymnasieutbildningen				
Utvärdering av pilotprojektet Distansundervisning i de samiska språken				
Yrkesutbildning				
Utvärdering av kvalitetsledningssystem hos anordnare av yrkesutbildning				
Utvärdering av läroresultat inom yrkesutbildningen				
Utvärdering av läroresultat i gemensamma examensdelar inom yrkesutbildningen				
Arbetslivsorientering och arbetslivssamarbete inom yrkesutbildningen				
Förverkligande av individuella studievägar inom yrkesutbildningen				
Utvärdering av examenssystemet inom yrkesutbildningen				
Utredning av kvaliteten i yrkesprovsverksamheten				
Högre utbildning				
Utvärdering av högre utbildning inom social- och hälsoområdet				
Utvärdering av högre utbildning inom juridik				
Utvärdering av högre utbildning inom det naturvetenskapliga området samt de centrala utbildningsområdena inom bioekonomi: lantbruk, skogsbruk, livsmedelsvetenskap och miljövetenskap				
Högskolepedagogikens nuläge och utveckling				
Flexibla studievägar inom den högre utbildningen				
Auditeringar av högskolor				
Utvärdering av spetsprojekt inom högskoleutbildningen				
Fritt bildningsarbete				
Utbildning för grundläggande litteracitet för invandrare				
Sektorövergripande utvärderingar				
Utbildningsvägar för invandrare				
Utbildningssystemets förmåga att svara mot plötsliga strukturomvandlingar				
Utvärdering av utbildningar inom småbarnspedagogik				
Studerandes utveckling till aktiva och kritiska medborgare på andra stadiet				
Effekter av de avvikande undervisningsarrangemangen på förverkligandet av jämlikhet och likabehandling				
Den utvidgade läroplikten: Utvärdering av nya former av studiehandledning				

SAKKUNNIG UTVÄRDERING, MODIG DIALOG

VÅR UTVÄRDERINGSINFORMATION GER KUNSKAP OCH KOMPETENS OCH BIDRAR TILL STÄRKT FÖRTROENDE OCH KLOKA LÖSNINGAR.

VÅRA UTVÄRDERINGAR ÄR FRAMTIDSORIENTERADE, UTVECKLANDE, MÅNGSIDIGA OCH ENGAGERANDE.

VI FRÄMJAR EN EKOLOGISKT, KULTURELLT, SOCIALT OCH EKONOMISKT HÅLLBAR UTVECKLING I SAMHÄLET.

Pålitlig

VI BASERAR VÅRA UTVÄRDERINGAR PÅ STARK EXPERTIS OCH PÅ SYSTEMATISK INFORMATIONSSAMLING.

Oberoende

VI VERKAR SJÄLVSTÄNDIGT OCH VI ÄR FRIA FRÅN YTTRE PÅVERKAN I VÅRA RESULTAT OCH SLUTLEDNINGAR.

Öppen

VI ARBETAR INTERAKTIVT OCH SYNLIGGÖR VÅRA PRINCIPER, KRITERIER OCH VERKSAMHETSSÄTT.

Modig

VI TAR TAG I SVÅRA ÄMNEN, TAR STÄLLNING OCH DELTAR I SAMHÄLLSDEBATTEN.

NCU

Nationella centret för
utbildningsutvärdering
PB 380, 00531 Helsingfors
Besöksadress: Hagnäskajen 6,
00530 Helsingfors
kirjaamo@karvi.fi
växel: 029 533 5500
karvi.fi/sv